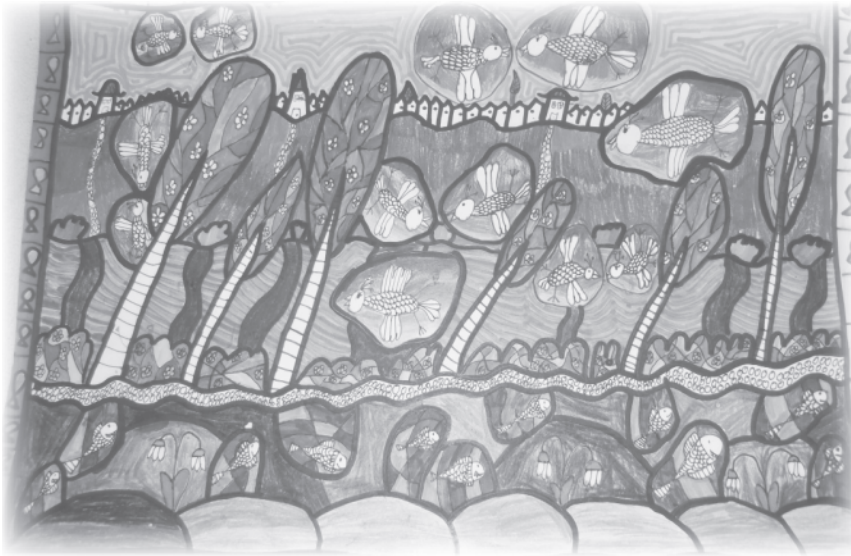

JÓKAI ÉVA

ÉLMÉNYSZERŰ VIZUÁLIS NEVELÉS AZ ALAPISKOLÁBAN

„Az élményminőségek nem definiálhatók, a kimondhatatlan azonban kifejezhető: a művész képes rá.” (Konrad Lorenz)

Minden művészi alkotás – legyen az líra, próza, dráma, zene, tánc, szobor, rajz vagy festmény, amelyben tükröződik a szépség, a harmónia – hatalmas erővel bír: képes megváltoztatni az embert. A képzőművészet a vizuális nyelvvel való kommunikáció, lelket tisztító, embert gazdagító hatása ma már vitathatatlan.

A művészeti nevelés lényege a kreativitás fejlesztése. Az eredetiség és ötletgazdagság, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, meghatározó szerepük van benne az érzelmeknek is.

Az emberi fejlődés korai szakaszában, a gyermekkorban a vizuális nevelés sajátos lehetőséget ad a teljességre törekvésre: a gyerekek alkotásaiban az átélt, összegyűjtött, a képzeletük szülte élmények összekapcsolódnak, hogy létrejöhessen a gyakorlati és szellemi tevékenységek egysége.

Gyakorló pedagógusként nagyon fontos feladatnak tartom az oktató-nevelő munka terén a minőségi rajz- és vizuális kultúra megalapozását. A képzőművészeti nevelés tantárgy ugyanis látni és láttatni tanít. A gyermekek esztétikai érzékének fejlesztését a manuális munka, a látványélmények és a bemutatott műalkotások szolgálják. Az alkotó és befogadó tevékenységek

egyben szabálytudatuk, akaratuk, önértékelésük megerősítését célozzák meg, míg a csoportmunka az együttműködési készségeiket fejleszti.

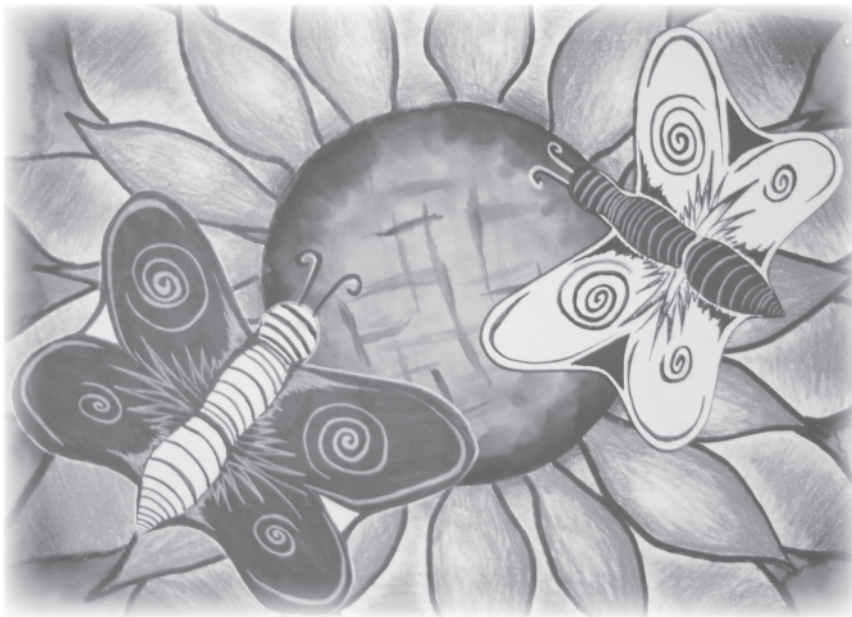
Napjainkban a szervezett intézményi minőségbiztosításra törekvő folyamatában a vizuális, képzőművészeti nevelés komoly, meghatározott szereppel bír. Felismerték ezt felvidéki magyar oktatási intézményeinkben is. Egyre több iskolában alkalmazzák a gyakorlatban a magyarországi szakemberek – L. Ritók Nóra és kiváló pedagóguscsoportja – által kidolgozott módszert, mely az élményszerű vizuális nevelésre alapoz, és jól beépíthető a

XXI. század iskolájában az oktató-nevelő munka során.

L. Ritók Nóra pedagógus (a 2018-as Prima Primissima közönségdíjasa) neve ismerősen cseng az SZMPSZ által szervezett Jókai Mór Nyári Egyetem látogatóinak, a felvidéki magyar képzőművészeti neveléssel foglalkozó, az újszerű dolgokat kereső és azokra figyelő tanítók körében. A berettyóújfalui Igazgyöngy Művészeti Alapiskola által alkalmazott módszerek fokozatos elsajátítása után érdekesnél érdekesebb, ötletekben, megújuló technikában gazdag rajzórákat tarthat az igényességre törekvő pedagógus.

Iskolánkban, a komáromi Jókai Mór Alapiskolában közel húsz éve oktatjuk az élményszerű vizuális nevelést. Nagy hangsúlyt fektetünk a kreatív alkotásra ösztönző képzőművészeti képzésre, melynek következtében gyermekeink számos képalkotó technika, eljárás megismerésével, megoldásával megtalálhatják egyéni vizuális kifejezési módjukat. A képzőművészeti órákat igyekszünk igazi szabad légkörű műhelyfoglalkozásokká formálni. A gyermeki alkotómunkában nincsenek rögzült szabályok, mindig kínálkozik lehetőség a kísérletezésre, a kreatív megoldásokra, az egyénre szabott fejlesztő feladatokra. A tanórákon színes, önkifejező munkák készülnek, gazdagon díszítve grafikai jelekkel, térkitöltési felületekkel. Olyan anya-

gokat, eszközöket használunk, amelyek mindenki számára elérhetőek, ám felhasználási módjuk sokszor újszerű, szokatlan.

Több éves gyakorlattal, tapasztalattal rendelkező pedagógusként meggyőződésem, hogy egy tevékenység akkor lesz eredményes, a munka akkor válik örömtelivé, ha a pedagógus és a gyermek közösen megtervezik azt a feladatrendszert, amely segíti a tanulót képességei, tehetsége kibontakoztatásában.

A tehetséggondozás első lépcsője, hogy felfedezzük, észrevegyük azt, amiben a gyermek kiváló, ügyes. A gyermeki fogékonyságra, érdeklődésre építve fejleszthetjük csak igazán tanulóink nyitottságát az esztétikum, a szép befogadására és létrehozására.

Az újszerű vizuális technikák alkalmazása és gyakorlása által a tanulók (korosztálytól függetlenül) minden alkalommal átélhetik az alkotás örömeit, együttes élményét. Fejlődik alkotó képzeletük, ábrázolóképeségük, felfedezik az önkifejezés újabb és újabb lehetőségeit. Formálódik a személyiségük is, javul a problémamegoldó készségük, kezdeményezővé válnak, önbizalmuk erősödik. Ennek látható eredménye, hogy tanulóink alkotásai rendre sikeresen szerepelnek számos hazai és nemzetközi képzőművészeti pályázaton.

Iskolánk auláját, folyosóit csodálatos gyermekmunkákkal díszíthetjük. A képek témái a természeti és emberi környezet harmóniáját tükrözik vissza. A művészeti nevelés órák kínálják a lehetőséget az évszázados tradíciók, a sajátos magyar formakincs, a népi

kultúra motívumainak közvetítésére, a lakóhely hagyományainak megismerésére. Örömmel tölt el bennünket, hogy a különböző emléknapok, évfordulók alkalmával is szemtelket gyönyörködtető alkotások születnek.

A kiállításoknak fontos mozzanata, hogy a szülők, az iskolába látogatók is megtekinthetik, ezáltal ezek a nagyszerű munkák lassan, de biztosan bekerülnek a köztudatba. Intézményünk nyitott, számos bemutató órát tartunk az érdeklődők számára. Szívesen adunk teret a szakmai tapasztalatcserének azon kollégákkal, akiknek szintén szívügyük a vizuális nevelés minőségi oktatása.

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének országos hatóságú, képzőművészettel kapcsolatos rendez-

vényében társszervezőként veszünk részt. Július első hetében idén immár IX. alkalommal nyitja meg kapuit Komáromban az egykori neves komáromi rajztanár, Harmos Károly nevét viselő képzőművészeti tábor, melybe minden évben nagy örömmel és szép számban érkeznek a képzőművészet iránt érdeklődő tehetséges, kreatív gyerekek. A tábor szakmai programját iskolánk pedagógusai állítják össze, a foglalkozásokat is ők vezetik.

Meggyőződésem, hogy a művészetekkel való foglalkozás, a vizuális nevelés a személyiségfejlesztés és a sikeres tanuláshoz vezető motivációs bázis megteremtésének hatékony eszköze. Naponta van lehetőségem átélni, hogy a képzőművészeti órákon szinte minden gyermek szívesen rajzol, és ez a korszerű, élményszerű képzőművészeti foglalkozás legnagyobb eredménye. Az órákat jó hangulat, nyugalom uralja, lehetőség nyílik az alkotásra, az önkifejezésre. Sokan megköszönik az óra elteltével az élményt, és mosolyogva, izgalomtól kipirulva várják a következő foglalkozást.

A művészet által nyújtott élmény kitágítja a gyermeki világot, az értelmi, érzelmi életet gazdagítja, az örömteli alkotás komplex módon fejleszti a személyiséget. Itt lenne az ideje, hogy a képzőművészeti és vizuális nevelés jelentőségét felismerve ez a tantárgy végre méltó helyére kerüljön az intézményes közoktatás keretei között.

